

Onderzoeksagenda iPH 2019-2021

Versie januari 2020

Het institute for Positive Health (iPH) streeft ernaar om de komende jaren de beweging rondom Positieve Gezondheid (PG) om te zetten naar een structureel ingebed gedachtengoed. Daarbij sluit het aan op de landelijk beoogde transitie in de gezondheidszorg van minder ziektegericht naar meer gezondheidsgericht denken en handelen.

Onderzoek rond het thema PG is daarbij onontbeerlijk om te komen tot een goed onderbouwde beweging en een doorontwikkeling van de methode voor verdere toepassing binnen diverse doelgroepen en settings. iPH formuleerde om die reden een eigen agenda van onderzoek waarvan zij meent dat het wenselijk en zinvol is. iPH neemt daarbij de rol aan van thought leader. Zij doet niet zozeer zelf onderzoek, maar vervult een aanjaagfunctie door onderzoek rondom PG in het land te stimuleren en samenwerking op dit gebied tussen partijen te bevorderen. Waar zinvol draagt zij hieraan wel bij als adviseur.

iPH houdt tevens lopend onderzoek zo goed mogelijk in beeld en deelt daaruit voortkomende nieuwe kennis en ervaring met partijen in het land. Zo kan PG nader wetenschappelijk worden onderbouwd en verankerd en kan worden nagegaan of de geleverde investeringen opleveren wat we ervan menen te kunnen verwachten. Tevens kan men in de praktijk van elkaar leren, kunnen succesvolle initiatieven worden opgeschaald en tenslotte solide worden ingebed. Waar mogelijk ordenen wij onderzoek naar de vier niveau's die wij in ons Beleids- & Werkplan onderscheiden: nano (één op ééncontact, burgers), micro (praktijk, organisatie), meso (wijk, dorp, gemeente) en macro (provinciaal en landelijk) (naar De Maeseneer, UniGent).

Onderstaand volgt een overzicht op hoofdlijnen van de kaders van de voorgestelde Onderzoeksagenda voor de komende drie jaar. Waar mogelijk worden al een aantal concrete activiteiten benoemd, die vanuit iPH ondernomen worden. De overige activiteiten zullen afhankelijk van de ontwikkelingen in de praktijk en de kansen die zich voordoen, nader worden ingevuld. Deze Onderzoeksagenda valt binnen het Beleids- & Werkplan van iPH voor periode 2019-2021.

Kaders Onderzoeksagenda:

A. Positieve Gezondheid meetbaar maken:

iPH ondersteunt onderzoekspartijen met kennis over geschikte methoden om (veranderingen) in PG op de verschillende niveaus (nano, micro, meso en macro) te kunnen meten. Zo kunnen onderzoeksresultaten onderling goed worden vergeleken. Daarbij richten we ons onder andere op de volgende activiteiten:

1. Beschikbaar stellen van een **basisset meetinstrumentarium** om PG op uniforme wijze te meten.

- Op basis van een verkenning naar bestaande valide meetinstrumenten, is er een eerste Handreiking en achterliggende Aanbeveling geschreven met preferred instruments voor het meten van PG (Q2 2019).

Stichting Institute for Positive Health

Jaarbeursplein 6 | Beatrixgebouw JIM - 6^e verdieping | 3521 AL Utrecht | T + 31 (0) 30 307 57 17 | info@iph.nl | www.iph.nl
IBAN: NL44 TRIO 0390 9209 83 | BIC: TRIONL2U | KvK: 62839306 | BTW: NL 8549.78.380 B01 (ANBI)

- De Handreiking PG en meetinstrumenten zal in de loop van de tijd verder worden aangevuld met nieuwe inzichten. Daarnaast streven we ernaar om de preferred instruments aan te bieden via een digitale toolkit, om onderzoekspartijen te ondersteunen om tailormade de meest passende en responsieve uitkomstmaten te kunnen kiezen (*doorlopend*).

2. Projectleiderschap bij de **ontwikkeling van een nieuw gevalideerd meetinstrument** om gezondheid in lijn met PG te kunnen meten. Dit omdat uit de verkenning rondom bestaande valide meetinstrumenten is gebleken dat er niet één geschikt meetinstrument voorhanden is dat de gehele breedte van PG in lijn met het gedachtegoed meet. Hierbij kijken we ook naar nieuwe mogelijkheden van dataverzameling waarbij eigenaarschap bij de burger ligt en waarbij de data ook gebruikt kunnen worden voor inzicht in ervaren gezondheid. Dit doen we in samenwerking met andere kennisinstituten als LUMC, UMCG en NILG (*start 2020*). Basisfinanciering is verkregen vanuit de Noaber en Fred Foundation; daarnaast wordt in maart 2020 aanvullende financiering aangevraagd vanuit Health~Holland.

B. Effect en effectiviteit van Positieve Gezondheid in de praktijk:

Naast het adviseren en ontwikkelen van meetinstrumentarium stimuleert iPH onderzoek dat inzichtelijk maakt wat het werken met PG in de praktijk *meetbaar* en *merkbaar* oplevert. Daarbij kijken we niet alleen naar het totale concept, maar ook naar de losse onderdelen van de methodiek. We richten ons voornamelijk op:

- *kwantitatieve effectonderzoeken* om de toegevoegde waarde van PG in kaart te brengen op alle Quadruple Aim onderdelen. Deze onderdelen betreffen: 1) gezondheid van de populatie, 2) ervaren kwaliteit van zorg, 3) zorgkosten; 4) werkplezier/ welzijn van de professional;
- *kwalitatieve (proces-) evaluaties* en *best practices* om het inzicht in effectieve implementatie-strategieën te vergroten. Hierbij wordt tijdens de implementatie onderzocht wat werkt en op welke manier en wordt nagegaan welke lessen we hieruit kunnen leren. Bijvoorbeeld: onder welke doelgroepen en in welke settings loopt het goed en waar loopt het moeizaam?

Daarbij verkennen we ook de mogelijkheden van “anders” meten en evalueren in lijn met Positieve Gezondheid en waarbij de focus meer ligt op het leren en verbeteren i.p.v. harde uitkomstmaten. Zie hiervoor ook de beschreven trends in het rapport ‘Blijk van vertrouwen’ vanuit de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving.¹

We richten ons primair op een aantal specifieke doelgroepen, zoals *patiëntgroepen* (b.v. mensen met een chronische aandoening, inclusief ‘veel-gebruikers’), *gezonde burgers* (d.m.v. invoering PG op werkvloer), *kwetsbare groepen/laaggeletterden*, *ouderen* en *jeugd*.

Concreet staan de volgende activiteiten centraal (*doorlopend 2019-2021*):

1. **Overzicht houden** welke onderzoeken er in Nederland en daarbuiten lopen en aan welke onderzoeken er daarnaast nog behoefte is.

¹<https://www.raadvsv.nl/documenten/publicaties/2019/05/14/advies-blijk-van-vertrouwen---anders-verantwoorden-voor-goede-zorg>

2. **Stimuleren en faciliteren van onderzoek rondom PG:** in principe voert iPH zelf geen onderzoek uit. Wel zijn we, indien relevant, betrokken bij een aantal onderzoeken als **adviserende partij**. Daarnaast streven we ernaar om partijen en/of projecten met elkaar in verbinding te brengen.

3. **Samenwerken met het RIVM en Universiteit van Maastricht:** RIVM brengt in opdracht van de overheid de ontwikkeling van PG in Nederland in kaart (2019-2020) en UniMaas voert een (proces-) evaluatie uit van het project om Limburg tot 1^e PG Provincie te maken (2020).

C. Onderbouwing en doorontwikkeling van de visie en methode:

IPH verstevigt het gedachtegoed van PG door verdere onderbouwing van de visie en methode van PG in samenwerking met diverse kennisinstellingen. Bij de doorontwikkeling van de visie en methode werken we vraag- en themagericht. Daarbij maken we gebruik van de expertise van partijen in het veld, onder ander in de vorm van zgn. **Koploperafels**. Concrete activiteiten zijn:

1. Verkenning van **constructvaliditeit en betrouwbaarheid** van het Mijn Positieve Gezondheid gespreksinstrument. (Q2-Q4 2019, in samenwerking met Salut. (voorheen VGZ);

2. Verdere wetenschappelijke onderbouwing van de **visie van PG (2020/2021)**.

- Er is een eerste studie uitgevoerd naar **relatie tussen PG en 10 andere vergelijkbare concepten (2018)**.

- In samenwerking met werkgroep International Classification of Functioning (ICF) is gewerkt aan een **factsheet over de samenhang tussen ICF en PG (gereed Q4 2019)**.

- Aan de hand van vergelijkbare gezondheidsconcepten maken we een **nadere inhoudelijke verdieping** van de visie van PG (2020/2021).

3. Verder **expliciteren en onderbouwen van de methode** van 'werken met PG', d.w.z. de inzet van het spinnenweb PG en het voeren van het 'andere' gesprek: wat zijn de werkzame ingrediënten en welke werkingsmechanisme(n) liggen hieraan ten grondslag? (2020/2021)

4. **Doorontwikkelen** van het Mijn Positieve Gezondheid gespreksinstrument voor volwassenen naar een **versie 2.0**. Naast inhoudelijke aanpassingen aan het spinnenweb zelf, beogen we het instrument ook aan te vullen met verdiepende screeningsvragenlijsten per dimensie en uitgebreidere handelingsperspectieven. Oa i.s.m. Trimbos en Niped (Q1/Q2 2020)

5. **Doorontwikkelen** van het Mijn Positieve Gezondheid gespreksinstrument naar **specifieke versies**. Inmiddels zijn er versies voor *kinderen* en *jongeren* ontwikkeld en is er in juni 2019 een *Eenvoudige versie* verschenen voor laaggeletterden. In de toekomst beogen we de ontwikkeling van een *Arabische versie*.

6. Uitvoeren van een **gebruikersevaluatie** van elk van de versies, eventueel in samenwerking met andere partijen (2020/2021).

7. Ontwikkelen van **Handreikingen en handboeken** over hoe de gespreksinstrumenten toe te passen binnen specifieke settings.

- Handreikingen rondom toepassing van PG in het werk (HR) en voor ouderen zijn gereed (*Q2 2019*).
- Er wordt gewerkt aan een handboek over PG voor huisartsen en paramedici (*2020/2021*).

D. Borging:

Voor duurzame verankering in de praktijk bevorderen we inbedding van PG op structureel niveau. Concrete activiteiten zijn onder andere:

1. Vervullen van een expert-rol bij de nieuwe Landelijke nota gezondheidsbeleid van VWS waarin beoogd wordt PG als uitgangspunt te nemen (*Q2-Q4 2019*).
2. Het arrangeren van een Koploperafel met de vier grote **verzekeraars** om gezamenlijk een financieringsstructuur voor PG te beschrijven (*start gepland voor Q4 2019*).
3. Gezamenlijk met onze samenwerkingspartners **gemeenten en provincies** adviseren en begeleiden bij inbedding van PG in hun beleid.
4. Streven naar wetenschappelijke borging van PG door verankering in **leerstoelen en lectoraten**.

Uiteindelijk streven we naar borging van PG op elk van de domeinen Beleid, Onderwijs, Onderzoek en Praktijk (zie ook ons A4-DIN model).

